No. 91. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Donderdag 28 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten Julij.

De Prins *van Joinville* is gisteren van Toulon op het paleis van Neuilly aangekomen.

— Meer dan 350 gedeputeerden zijn reeds te Parijs aangekomen. Een groot getal van dezelve vereenigt zich dagelijks in de conferentiezaal en in de bibliotheek der kamer.

Maandag den 25sten zal de voorbereidende zitting der kamer van gedeputeerden worden gehouden en daarin het voorloopig bureau en de groote deputatie om den koning den volgenden dag te ontvangen benoemd worden. Den volgenden dag zal de kamer na de openbare zitting zich in de bureaux vereenigen voor de verkiezing van presidenten en vice-presidenten derzelve, en zal er tot de verificatie der volmagten worden overgegaan. Het *Journal des Débats* vleit zich dat de kamer op den 3den Augustus nagenoeg zal geconstitueerd zijn, en dat de benoeming der commissie van het adres en de aanbieding van het ontwerp voor het regentschap den 5den of 6den zal kunnen geschieden.

— Alle beschikkingen voor de lijkplegtigheid des hertog *van Orleans* zijn nagenoeg genomen. De lijkstoet zal langs den weg van Neuilly door de Champs Elysées, den Triomfboog, over het plein van *Lodewijk XV* en de kaden naar de hoofdkerk trekken. Er zullen twee lijkwagens zijn, in den een zal de urn zijn die het hart des Prinsen bevat, in den anderen de lijkkist met de wapens en onderscheidingsteekenen des overledenen. Eene eerewacht bestaande uit de hoofdofficieren van de verschillende wapenen der land- en zeemagt en der nationale garde zal de beide wagens omgeven, en de vier zonen van den koning in zwaren rouw het lijk volgen, waarachter de ministers, de maarschalken, de officieren van het huis des konings en der Prinsen, een aantal rijtuigen en detachementen der verschillende troepen. Nadat het lijk in de kerk aan de geestelijkheid overgegeven is, zal de stoet naar Neuilly terugkeeren. Gedurende den optogt zal onafgebroken het geschut der Invaliden worden gelost.

— De Engelschen die zich hier bevinden hebben besloten een adres van rouwbeklag op te maken en den britschen minister *Cowley* verzocht hetzelve uit hunnen naam aan den koning te overhandigen.

— Men verzekert dat de hertogin *van Orleans* met hare beide kinderen de zeebaden zal gaan gebruiken. Op de haar gedane opmerking dat in de moeijelijke omstandigheden van het oogenblik hare tegenwoordigheid te Parijs kon noodzakelijk zijn, zou de vorstin geantwoord hebben: » Ik heb geen eigen wil, mijn echtgenoot was van oordeel dat de zeebaden voor de gezondheid onzer kinderen noodzakelijk waren; hetgeen hij zeide zal geschieden, doch daar ik er op gesteld ben om mijne kinderen niet meer te verlaten, zal ik met hen vertrekken."

— Er worden hier thans twee steendrukplaten verkocht, welke aan de treurigste episoden der ramp van 13 Julij herinneren. De eene stelt voor den Prins, opgenomen door den gendarme en den dagloohner, welke hem naar het naastbij gelegen huis gedragen hebben. Op de andere plaat ziet men het binnenste van het nederig vertrek, waarin de Prins zijne laatste zucht geslaakt heeft. Rondom het in der haast opgemaakte bed dringt zich de geheele koninklijke familie. Deze platen worden grootendeels voor rekening der departementen en van het buitenland verkocht.

— Sedert eenigen tijd zeide men, dat de heer *de Lamartine* de ministeriele kandidaat tot het voorzitterschap der kamer was, in plaats van den heer *Sauzet*, dien al de partijen eens zijn om niet weder te benoemen. Een dagblad beweert thans, dat het ministerie geenerlei kandidaat zal ondersteunen, ten einde eene mogelijke nederlaag reeds bij deze eerste kwestie te voorkomen. Hetzelfde dagblad wil weten, dat de heer *Dupin* (de oudste) de meeste kansen vereenigt, om tot die hooge betrekking geroepen te worden.

— Men schrijft uit Madrid van den 17den Julij: » De zitting der cortes is gisteren gesloten, doch was dit reeds sedert eenigen tijd met de daad. Bij de hier heerschende verstikkende hitte van 33° of 34° volgens *Réaumur*, was het onmogelijk, een genoegzaam aantal senatoren tot het houden van beraadslagingen in de vergaderzaal bijeen te brengen. — Gisteren is hier de treurige tijding van het overlijden des Hertogs *van Orleans* aangekomen. Het hof zal daarover eenen rouw van veertig dagen aannemen. Algemeen betreurt men dit afsterven. Indien de dagbladen daarover slechts weinig spreken, dan is zulks alleen aan de moeijelijkheid, waarin zij zich door de zamenspanning der letterzetters bevinden, toe te schrijven. Die zetters vorderen hooger loon, dan de dagbladuitgevers betalen kunnen, en dwingen daardoor de laatsten om hunne bladen in een zeer beperkt formaat uit te geven. Men vleit zich intusschen, dat deze zamenspanning door de mededinging der zetters, die ten gevolge van het sluiten der cortes hun werk verliezen, spoedig een einde zal nemen.

» De oudste zoon van den Infant Don *Francisco da Paula* is dezen ochtend te Madrid aangekomen. Men beweert, dat de verschijning van dien jeugdigen Vorst in deze hoofdstad aan het ministerie en aan den voogd der jonge Koningin eenig wantrouwen inboezemt. Men verzekert dan ook thans, dat hij nog vóór het einde der maand met geheel zijne familie Madrid zal verlaten, om de wateren te gebruiken.

» In de *Gazetta* van heden vindt men een besluit, waarbij een raad benoemd wordt, die, onder den titel van junta voor het openbaar crediet, aan het ministerie van finantien moet worden toegevoegd. Deze raad zal zich met het ministerie over de beste middelen tot opheffing van het crediet moeten verstaan. Te heer *D. J Maria Ferrer* is voorzitter en de heer *Manuel de Zuniga* secretaris van deze junta."

— Heden, wegens den Zondag geen beurs. Gisteren stonden de 3 pCt. 77,30; 5 pCt. 117,25; Spanje 22 drie achtste.

Van den 25sten. — Heden hebben de gedeputeerden zich in de conferentiezaal ten getale van omtrent 380 vereenigd, onder het voorzitterschap van den oudsten in jaren den heer *Lafitte*. De vier secretarissen, zijnde de jongste leden, waren de heeren *Saglio*, *Morny*, *Persil* en *Daru*. In de bijeenkomst werd de groote deputatie gekozen die den koning bij de opening der zitting zal ontvangen.

— De Prins *van Joinville* heeft te Napels de noodlottige tijding van het plotseling overlijden zijns broeders vernomen. Het fransch eskader bevond zich op het oogenblik, toen de stoomboot die het berigt overbragt bij hetzelve kwam, tusschen Napels en Ischia. De Prins was aan boord van de *Belle Poule*. De officier die de depeche overbragt, waarvan de inhoud hem zelven onbekend was, begaf zich aan boord van het vlagschip des schout-bij-nachts *Hugon*. Zoodra deze den inhoud vernomen had, begaf hij zich aan boord van de *Belle Poule* en deelde daar den Prins de noodlottige tijding mede, die uiterst getroffen en aangedaan was, en terstond met de stoomboot welke de depeche had overgebragt, naar Toulon stevende, waar hij twee dagen later aankwam.

— De koningin *Christina* heeft gisteren weder een bezoek bij HH. MM. afgelegd; ook is de oostenrijksche gezant bij hoogstdezelve ontvangen.

— Gisteren is de kabinetsraad weder onder 's konings voorzitting op Neuilly bijeen geweest.

— Gisteren heeft de Aartsbisschop van Parijs met groote plegtigheid de kerk *de la Madeleine* ingewijd.

— In eenen bijzonderen brief uit Madrid, in het *Mémorial Bordelais* voorkomende, leest men het volgende:

» Men zegt dat de regent eenen eigenhandigen brief van rouwbeklag aan den koning der Franschen geschreven heeft. *Espartero* maakt, zegt men, daarbij van de gelegenheid gebruik, om het fransch gouvernement te herinneren dat de goede verstandhouding met het constitutionele Spanje eenmaal noodzakelijk kan worden tot handhaving der staatkundige onafhankelijkheid van het westelijke Europa.

» De minister van buitenlandsche zaken, graaf *Almadovar*, zal van zijne zijde de herstelling der vriendschappelijke betrekkingen met het hof van Frankrijk zooveel mogelijk trachten te bespoedigen.

» Men zegt dat er ook weder openingen zijn gedaan, ten einde de onderhandelingen met het hof van Rome weder op te vatten.''

— Men heeft hier tijdingen uit Konstantinopel van den 7den Julij. De onderhandelingen over de turksch-grieksche kwestie, waren in den laatsten tijd met veel ijver voortgezet en vleide men zich, door middel der officieuse tusschenkomst van de europesche kabinetten, tot eene voldoende beslechting te komen.

Volgens de berigten uit Beijrut van den 1sten Julij waren de gearresteerde Drusische chefs nog steeds in de gevangenis aldaar opgesloten. Zij weigerden voldoening te geven voor de aan de Christenen bij de jongste onlusten toegebragte schade, waarvan het gebleken was dat zij de bewerkers waren. Van den anderen kant hadden een aantal notabele Drusen uit eigen beweging de aan Christenen geroofde en geplunderde goederen teruggegeven.

Over Triëst heeft men ook uit Alexandrie tijdingen, gaande tot den 28sten Junij. *Mehemed*-Ali scheen alle staatkundige ontwerpen voor 't oogenblik te hebben laten varen, om zich slechts met de materiele belangen van zijn land bezig te houden. Hij was weder terug gekomen op zijn vroeger reusachtig ontwerp om de Middellandsche zee door een kanaal met de Roode zee te vereenigen; men verzekerde dat hij aan den franschen ingenieur *Brunel*, den vervaardiger van den tunnel onder den Theems te Londen, zeer groote aanbiedingen had gedaan om hem over te halen zich met dien arbeid te belasten.

— Ter beurze van heden (25 Julij) waren genoteerd: 5 pCt. 117,35; 3 pCt. 77,35; Nap. r. 105,95; Spanje Ardoins 22⅛; Rom. L. 103⅛.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten Julij.

De kamer der vertegenwoordigers komt heden bijeen om zich bezig te houden met het onderzoek van het dezer dagen met Frankrijk gesloten traktaat tot wijziging van het tarief der regten van invoer op sommige artikelen.

De senaat is tegen den 2den Augustus bijeengeroepen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Julij.

De *Staats-Courant* behelsde gisteren het volgend besluit:

WIJ WILLEM II, enz.

Overwegende, dat sedert vele jaren een onderzoek aanhangig is omtrent het geven van eene voorafgaande opleiding aan degenen, die zich bestemmen voor de burgerlijke dienst in 's Rijks Overzeesche bezittingen, en dat de, bij Ons besluit van 8 Januarij ll. n°. 73, bevolen oprigting te Delft van de *Koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs, zoo voor 's lands dienst als voor de nijverheid, en van kweekelingen voor den handel*, eene geschikte gelegenheid aanbiedt, om deswege eene doeltreffende eindbeslissing te nemen;

Op de voordragt van Onze Ministers van Kolonien en van Binnenlandsche zaken, van den 28sten Junij ll., n°. 47 en van den 13den dezer, n°. 133, 5de afdeeling,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1 De Koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs, enz. te *Delft* zal ook worden dienstbaar gemaakt aan het geven van een voorbereidend onderwijs aan degenen, die zich bestemmen voor de burgerlijke dienst in *Nederlandsch Indie*. Behalve de onderwerpen, meer bepaaldelijk liggende in het doel der inrigting, zal dat onderwijs zich ook uitstrekken tot de Oostersche taal-, land- en volkenkunde.

Art. 2. Tot het voorschreven einde zal aan de Koninklijke Akademie, ter opleiding van burgerlijke ingenieurs, enz. te Delft, worden toegevoegd een Hoogleeraar voor de Oostersche taal-, land- en volkenkunde, op zoodanigen voet als nader door Ons zal worden bepaald.

Art. 3 De uitgaven, voor de opleiding der Oost-Indische ambtenaren gevorderd, zullen aanvankelijk worden gekweten uit de koloniale fondsen, onder voorbehoud, dat dezelve later geheel of gedeeltelijk zullen worden gebragt ten laste der Akademie zelve, zoodra hare inkomsten de uitgaven overschrijden.

Art. 4. Onze Ministers van Binnenlandsche zaken en van Kolonien, zullen naar den aard der zaken, afzonderlijk of gemeenschappelijk, de noodige voorstellen doen omtrent al wat tot de verwezenlijking van het bepaalde bij art. 1 en 2 verder zal behooren te worden vastgesteld, daaronder begrijpende een ontwerp van bepalingen, betreffende de benoeming van ambtenaren voor de Oost-Indische dienst, ter vervanging of wijziging van die, welke zijn vervat in het Koninklijk besluit van den 4den Maart 1825, n°. 119.

Onze Ministers van Kolonien en van Binnenlandsche zaken zijn belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan onzen beminden zoon den Prins van Oranje."

— Uit 's Hage schrijft men van den 25sten:

» Heden is in het veld van de Maliebaan alhier eene zeer luisterijke inspectie en wapenschouwing over de troepen, die in deze residentie in garnizoen liggen, voor Z. M. den Koning gehouden. De grenadiers, jagers en lansiers hadden zich op het veld geschaard. Ten half één ure verscheen Z. M. met HH. KK. HH. de Prinsen *van Oranje* en *Alexander*, gevolgd door Hoogstderzelver Adjudanten en een schitterenden Staf. Toen Z. M. de troepen inspecteerde, werd Hoogstdezelve met luid gejuich ontvangen. De troepen hebben vervolgens door onderscheiden manoeuvres van hunne geoefendheid en vlugheid doen blijken. Na den afloop daarvan hebben de krijgsbenden voor den Koning gedefileerd. Ten twee ure verliet Z. M. de Maliebaan en keerde Hoogstdezelve met de Prinsen en gevolg naar het paleis terug. Eene groote menigte had zich rondom het veld vereenigd, om deze fraaije inspectie te beschouwen. Bij het af- en terugrijden van en naar het paleis is Z. M. met vele blijken van geestdrift begroet door de talrijk zamengevloeide bevolking. Het fraaiste weder begunstigde deze wapenschouwing, waarbij men de schoone houding der krijgslieden bewonderde."

— Het *Dagblad van Luxemburg* deelt mede, dat Z. M. de Koning, Groothertog eene som van *ƒ* 5000 aan de stad Luxemburg geschonken heeft, ter tegemoetkoming in de kosten tot voltooijing van het Raadhuis.

— De *Staats-Courant* deelt mede de akte eener naamlooze vennootschap, ten doel hebbende het vervaardigen van vensterglas binnen dit Rijk. Onder de deelnemers dier vennootschap merkt men op: het Koningrijk der Nederlanden, voor 20 aandeelen of *ƒ* 20,000; Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau* voor 15 aandeelen, enz.

— De *Arnhemsche Courant* berigt, dat de heer Mr. *J. M. de Kempenaer* bedankt heeft voor de op hem gevallen keuze als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De Staten van Gelderland zullen dus op nieuw bij elkander moeten komen, tot het doen eener andere keuze.

— Uit Rotterdam schrijft men van den 25sten Julij:

» De nieuwe stoomboot *de Maas*, van de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, voor de vaart op Venlo, heeft, na het wel slagen harer eerste proefreis van dingsdag laatstleden, hare tweede reis van vrijdag den 22sten dezer, zoo op- als afvarend, in zeer korten tijd afgelegd, en bevestigd dat het mogelijk is, van hier in den vroegen morgen afvarende, des avonds van dienzelfden dag op een geschikt uur te Venlo aan te komen. De boot die vrijdag morgen ten 4 ure van hier vertrok, was bereids des morgens 8 ure 45 minuten te Crevecoeur, des middags ten 2 ure 50 minuten te Grave en kwam des avonds ten 9 ure 30 min. te Venlo aan. Van daar zondag morgen ten 4 ure weder vertrokken, is zij des avonds ruim 7 ure alhier aangekomen. De sierlijke vorm en bijzondere vluggang van deze boot, zoo ook de doelmatige en smaakvolle inrigting voor het verblijf der passagiers, bieden aan de reizenden een even zekeren als aangenamen overtogt aan, en zal deze onderneming alzoo hoogst bevorderlijk zijn aan het onderling verkeer der provincien Zuid-Holland, Noord-Braband en Limburg.

— In de Javasche Couranten van 22 januarij tot den 19 februarij vindt men het volgende:

Berigten uit Bagelen, van den 9 februarij laatstleden, melden dat de zware regens van den 20sten tot den laatsten Januarij in die residentie bijna onafgebroken gevallen, de rivieren zoodanig hebben doen zwellen, dat zij alle in de benedenlanden tot eene aanmerkelijke en eenige zelfs tot eene vroeger nooit gekende hoogte buiten de oevers getreden zijn, waardoor de laag liggende sawa- en tagalvelden geheel zijn overstroomd en een groot gedeelte van het gewas is verwoest, terwijl aan bruggen en wegen aanmerkelijke schade is toegebragt. Op plaatsen waar men vroeger weinig of geen hinder van het water had, is de vloed tot zes voet hoog geklommen, en de bevolking van meer dan honderd dessa's is naar hoogere streken moeten vlugten. Na den eersten februarij is het weder in de benedenlanden wat bedaard, doch de nog altijd sterke aanvoer van water uit het gebergte doet veronderstellen dat in de hoogere streken nog veel regen valt. Vele velden blijven overstroomd en het water zakt slechts langzaam weg. Bij vroegere overstroomingen in de benedenlanden van Bagelen was het water na verloop van twee of drie dagen reeds van de velden geweken; dit is nu, waarschijnlijk om gemelde reden, het geval niet, en de weinige stroom in de rivier Lerang (de eenige uitwatering van de groote rawa, welke de verzamelplaats van al het afstroomende water benoosten Keboemen is) doet vermoeden, dat ook op zee dezer dagen meer dan gewone vloeden plaats vinden. — Voor zoo veel thans bekend is, zijn geene menschen bij den hoogen waterstand omgekomen, en bepaalt het verdronken vee zich tot weinige geiten en een aantal hoenders. De paarden en het hoornvee zijn bij tijds geborgen, doch men moet het voeder daarvoor op verre afstanden verzamelen en met kleine praauwtjes aanvoeren. Daar het water nu langzaam aan het dalen is, voedt men de hoop, dat de bevolking binnen weinige dagen naar hare verlaten dessa's zal kunnen terugkeeren, zoo als dan ook op sommige plaatsen reeds geschied is. — De schade, door de overstrooming veroorzaakt, bestaat in het regentschap Poerworedjo, in het vernielen van bruggen op den weg van Poerworedjo naar Semanjie, het wegstroomen van 60 inlandsche woningen, het overstroomen van 360

jonken padievelden, waarvan het gewas als verloren moet worden beschouwd, en het overstroomen van eenige weinige bouws indigo-velden. — In het regentschap Anibal zijn vier bruggen weggestroomd, en beide vischvijvers digt gespoeld, welke waarschijnlijk niet weder zullen kunnen worden hersteld. In datzelfde regentschap zijn 400 jonken sawa- en 800 bouws indigo-velden overstroomd. — In het regentschap Ledok hebben sommige bruggen en wegen eenige schade geleden. — Van de regentschappen Koeto-Ardjo, Keboemen en Karang-Anjer zijn nog geene berigten ingekomen, doch ook in deze zal de schade aanmerkelijk wezen, vooral in beide eerstgenoemde, welke het laagst gelegen zijn van de geheele residentie. — Het water was nog aan het afnemen en het weder bleef gunstig.

Het verbruik van *zout* op Java, dat in het jaar 1827 eene hoeveelheid van 413,989 pikols, van 125 oude Amsterdamsche ponden, bedroeg, was in 1841 gestegen tot 538 pikols. In 1827 bragt het middel van het zout aan de koloniale kas *f* 1,391,105 op; in 1841 *f* 4,065,670.

Men weet dat de Koning van Beijeren, sedert zijne jeugd af, van het ontwerp zwanger heeft gegaan, om eenen tempel te stichten, waarin de beelden der groote mannen uit den Duitschen of Germaanschen stam, van de vroegste tijden af, verzameld zouden worden, en het nakroost ook door opschriften zou worden aangespoord, om hen in deugden of talenten na te streven. Dit ontwerp nadert zijne volvoering. De aan den roem der Duitschers gewijde tempel, aan welken de Koning den naam van het Walhalla gegeven heeft, is op eene rots aan den Donau niet ver van Regensburg gebouwd, en men heeft er reeds van gesproken, dat bij den 18den October aanstaande, op den verjaardag van den slag bij Leipzig, zou worden ingewijd. Tot nu toe was het echter niet stellig bekend, *welke* groote mannen hier verheerlijkt zouden worden. Deze onzekerheid is thans opgeheven door het in het licht verschijnen van een werk des Konings, waarin al de mannen uit Duitschen stam worden opgeteld, die in het Walhalla de plaats der eere zullen vinden en tevens eene korte levensbeschrijving van ieder wordt megedegedeeld. Uit dit werk blijkt, dat de Koning van Beijeren den raad heeft gevolgd, die hem reeds veel jaren geleden door den beroemden geschiedschrijver *Johann von Muller* gegeven werd, om namelijk bij deze vereering van groote mannen zich niet te beperken tot de eigenlijke Duitschers, maar ook die uit naverwante volksstammen gesproten, zoo als de Zwitsers en Nederlanders, daaronder te betrekken. Hiervan is het gevolg, dat in het Walhalla ook de beeldtenissen van mannen zullen worden geplaatst, wier namen het beste deel van onzen volksroem uitmaken. In het bedoelde werk, waarin de namen natuurlijk naar de tijdsorde zijn gerangschikt, merkt men de volgende, voor ons, Nederlanders, meer bepaald belangrijk, op:

De eerwaardige *Beda* abt, en geschiedschrijver; de heilige *Willebrord*, eerste bisschop van Utrecht; de heilige *Bonifacius*, den apostel der Duitschers genaamd, en die bij Dokkum den marteldood leed; *Karel* de Groote; de geleerde *Erasmus*; Keizer *Karel* V; *Willem*, Prins *van Oranje*, grondvester van den Nederlandschen Staat; Prins *Maurits*, zijn zoon; *Hugo de Groot*; de beide hoofden der Vlaamsche schildersschool *Rubens* en *van Dyck*; de Hollandsche vlootvoogd *Maarten Harpertsz. Tromp*; de dierschilder *Frans Snijders*; *Michiel Adriaansz. de Ruijter*, *Willem* III, Prins van Oranje en Koning van Groot-Britannie; de geneesheer *Hermanus Boerhave*.

Vervolg van het overzigt van het Verslag nopens den staat der provincie Noord-Braband, door den Heer Staatsraad Gouverneur bij de opening der Provinciale Staten uitgebragt.

Begrooting van huishoudelijke kosten van Bestuur in deze Provincie. De Begrooting van kosten voor het Bestuur in de Provincie voor 1842, door U. E. G. A. in derzelver laatste bijeenkomst, gearresteerd en aan de goedkeuring van Z. M. onderworpen, is door Hoogstdezelve, bij besluit van 30 december 1841 n°. 88 vastgesteld op een totaal bedrag van *f* 78,480, zijnde *f* 623,35 minder dan het toegestane in het vorig jaar; doch waar tegen in die begrooting opgenomen is de som van *f* 1,500, ter bezoldiging van de geëmploijeerden *uitsluitend voor het werk van 's Rijks Belastingen gebezigd wordende*, welke som jaarlijks door Z. M. als eene buitengewone toelagen is geaccordeerd geweest; terwijl echter de voordragt ook herhaaldelijk bij die begrooting gedaan, tot het toestaan van ruimere sommen voor sommige posten van uitgaaf, voornamelijk voor die der bureau-geëmploijeerden, om aan velen van dezelven eene meer met derzelver werkzaamheden geëvenredigde bezoldiging te doen genieten, zonder het gewenscht gevolg gebleven is.

Eene gelijke begrooting voor het dienstjaar 1843, door ons ontworpen zijnde, hebben wij de eer bij deze over te leggen en aan de deliberatien van U. E. G. A. te onderwerpen, ten einde vervolgens aan de goedkeuring van Z. M. te kunnen worden aangeboden.

Begrooting (algemeene) van inkomsten en uitgaven der Provincie. De algemeene begrooting van inkomsten en middelen, en van uitgaven en behoeften voor de dienst van 1842, is door Z. M., bij Hoogstderzelver besluit van 18 December 1841, n°. 29, goedgekeurd, geheel zoo als dezelve door U. E. G. A. was gearresteerd en voorgedragen geworden, met uitzondering echter dat de som van *f* 5,000, in art. 1, 2e afdeeling, 1e hoofdstuk van uitgaaf voorgedragen, als bijdrage voor het aanleggen van den weg van 's Hertogenbosch op Bommel, slechts *voorwaardelijk* is toegestaan, in afwachting dat daaromtrent nader zal worden beschikt, zoo als ook op gelijke wijze, en om dezelfde redenen, *voorwaardelijk* is toegestaan de som van *f* 35,000, bij art 4, 2e afdeeling, hoofdstuk 4, voor geprojecteerde verbeterde kommunicatie-wegen voorgedragen.

Wij hebben dan ook de eer wederom bij deze aan U. E. G. A. over te leggen, het opgemaakt ontwerp dier begrooting voor 1843, in het vertrouwen dat dezelve door U. E. G. A. zal bevonden worden zoodanig te zijn ingerigt, dat die door U. E. G. A. zal kunnen gearresteerd en aan de goedkeuring Zr. Ms. onderworpen worden.

Emplooi van het fonds van 2 percent op de Gemeenten-inkomsten, ter beschikking van het algemeen Bestuur. Nopens het emplooi der 2 percent op de Gemeenten-inkomsten over 1840, ter beschikking staande van het algemeen Bestuur, de vereischte voordragt gedaan zijnde, heeft het Z. M. bij Hoogstderzelver besluit van den 30 Junij 1841, n°. 470, behaagd, overeenkomstig die voordragt, te bewilligen, dat die gelden ten behoeve der Steden en Gemeenten, in derzelver kassen gelaten en aangewend werden, behalve tot goedmaking van het aan de Provincie opgelegde aandeel in de Administratie-kosten der bedelaars-werkhuizen, waartoe dit fonds bereids is aangewezen, ook vooraf tot voldoening der kosten van bijhouding der kadastrale plans of leggers in de Gemeenten, overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk besluit van 13 Januarij 1836, n°. 60, en eindelijk tot vermindering der personele omslagen in de Gemeenten geheven wordende.

Wij hebben de Stedelijke en Gemeentebesturen van deze Koninklijke beschikking kennis gegeven, en den 7 Junij jl. wederom eene gelijke voordragt gedaan, om over gezegd fonds van 1841 te mogen beschikken, waarop wij de dispositien Zr. Ms. zijn inwachtende.

Aandeel in, en vermeerdering of vermindering van opbrengst in de Rijks Belastingen. Door de aanneming eener tweejarige begrooting, zijn de Rijks Belastingen dezelfde gebleven.

Bij het afsluiten der diensten is gebleken, dat het montant der rollen van de Directe belastingen voor deze Provincie, begrijpende de grondbelasting, de personele belasting en het patentregt, met inbegrip der opcenten, bedragen heeft *f* 1,849,283-12.

De In- en Uitgaande Regten	.	- 155,716-21.
De Accijnsen	. . . .	- 1,715,381-24.
Zamen	. .	*f* 3,720,388-57.

In welke drie hoofdtakken van 's Rijks middelen de bevolking, per ziel, heeft gedragen in hoofdsom *f* 7-67, en met inbegrip der opcenten, *f* 10-13.

Ten aanzien der Zegel-, Registratie en andere Regten kunnen wij vermelden, dat deze, over het jaar 1841, in de Provincie hebben opgebragt als volgt:

Het Zegel	*f* 82,372-54.
De Registratie	- 252,610-75^s.
— Griffie	- 3,769-70^s.
— Hijpotheken	- 21,115-62.
— Successie	- 120,917-57^s.
— Vaste boeten	- 1,503-02.
— Rijks opcenten	- 180,227-54.
Zamen . .	*f* 662,316-75^s.

(*Het Vervolg hierna*).

DE LAATSTE OOGENBLIKKEN VAN DEN HERTOG VAN ORLEANS.

Omtrent de jongste levensstonden van den hertog *van Orleans* is door den geneesheer *Duval* die bij deze laatste hartverscheurende en plegtige oogenblikken tegenwoordig was, een kort geschrift uitgegeven, waaruit wij het volgende mededeelen:

» Bij mijne komst in het huis waar men den Prins gebragt had, vond ik reeds bij hem den heer *Not*, die op het oogenblik van het ongeluk er gekomen was. De heer *Ley* kwam tegelijk met mij. Wij waren de eenige geneesheeren die den verwonden Prins van half twaalf tot een uur bijstonden, toen kwam de geneesheer *Putel*, van Neuilly. De Prins lag op twee matrassen. Het hoofd hing op de borst en slingerde heen en weder, al naar de houding, die men aan het ligchaam gaf. De ademhaling was diep, en de oogen waren half gesloten, de blik als die van een stervende.

» Nadat wij den Prins van zijne kleederen hadden ontdaan en behoorlijk gelegd, onderzochten wij zijne leden en zijne hersenpan, en vonden geen merkbaar teeken van breuk, barst of indrukking. Het voorhoofd was gekneusd van het begin der haren tot aan den regter wenkbraauw. Na het eerste onderzoek deed men eene aderlating, die weinig verandering te weeg bragt. De pols werd echter levendiger en de lijder bewoog zich eenigermate; het scheen dat de Prins eenige bewustheid van zijn toestand had. Maar bij de lijkschouwing is het gebleken dat de fijne deelen der hersenen zoodanig aangedaan waren, dat niet alleen het verstand terstond bedwelmd of

vernietigd moest zijn, maar dat de dood onmiddelijk had kunnen volgen. De hevigheid van den schok was zoo groot geweest, dat zoo zij niet min of meer ware gebroken geworden door de afstuiting en de breuk van de hersenpan de Prins gewis terstond dood zou geweest zijn. In den toestand waarin wij hem vonden, was het onmogelijk om de uitgestrektheid van het kwaad te beoordeelen. Moest men nog middelen beproeven, of lijdelijk aanschouwer van het verschrikkelijk tooneel zijn, dat wij vijf uren lang hebben bijgewoond? De lijkschouwing heeft ons maar al te zeer van de nutteloosheid onzer pogingen overtuigd. De Prins was verloren! — Wij namen onze toevlugt tot een verfrisschend betten van het voorhoofd, het doen ophalen van sterke geuren, tot wrijvingen, maar geen teeken van kennelijkheid, slechts eenige automatische bewegingen waren het eenig gevolg. Zoo was het middag geworden. Op dat oogenblik kwam de koning vergezeld van de koningin, Mme. *Adelaide* en de Prinses *Clementine*, door den maarschalk *Gerard*, de generaals *Athalin*, *Gourgaud*, *Rumigny* en den heer *Delessert* gevolgd.

De koningin wierp zich op de knien voor het bed waarop haar ongelukkige zoon lag uitgestrekt. Nimmer zag men droefheid en moederliefde hartverscheurender uitgedrukt. Te midden van dit tooneel van wanhoop bleef de koning alleen meester van zijne diepe smart. Z. M. vroeg of men eenige breuk had ontdekt. Aarzelend werd een ontkennend antwoord gegeven. Toen, nadat de koning den geneesheeren aanbevolen had alle mogelijke zorg voor zijnen zoon te blijven besteden, begaf hij zich tot de koningin, zocht haar te troosten en gerust te stellen, haar verscheidene dergelijke toevallen herinnerende, die hem in zijn leven overkomen waren. Intusschen verergerde de toestand van den lijder meer en meer; 60 bloedzuigers werden aan het hoofd gelegd. Terwijl men hiermede bezig was, sprak de Prins eenige vlugtige woorden, zonder verband, in het duitsch. Hij scheen ook de bloedzuigers te willen afrukken, alsof de pijn die zij veroorzaakten hem hinderde. Het was toen half twee uren; er werden mosterpleisters gelegd. De pols die gedurende de aderlating zwak en langzaam was geweest, had bijna haren gewonen gang hernomen, daarentegen werd de ademhaling steeds moeijelijker, luiddruchtig, afgebroken; de lijder maakte plotselinge bewegingen. Weldra hielden zij op om door andere verschijnselen gevolgd te worden. De benedenledematen die tot dusver onbeweeglijk slap waren geweest, begonnen te beven en daarop krampachtig zamen te trekken. Weldra verminderden de bewegingen en hielden geheel op, doch hadden de leden eene krampachtige strakheid behouden. De ademhaling werd snorkend, de pols verflaauwde op nieuw.... De angst en moedeloosheid was op ieders gelaat zigtbaar. De koningin lag steeds geknield voor het bed van haren stervenden zoon; den Hemel om hulp roepende, God smeekende haar zoon slechts een oogenblik zijne bewustheid weder te geven; zij wilde daarvoor haar eigen leven ten offer brengen. Rondom deze koningin, dit voorbeeld van alle moeders, was de geheele koninklijke familie even zeer ontsteld en troosteloos. Niets haalde bij de droefheid van den hertog *van Aumale*, die onophoudelijk uitriep: » O, wanneer *Joinville* deze ramp zal weten!..." ook de hertog *van Aumale* was sterk aangedaan. De koning aanschouwde dit tooneel van droefenis met eene onderwerping nog pijnlijker dan alle smart. De maarschalk *Gerard*, de generaals *Athalin*, *Gourgaud*, *Rumigny* en de prefect van policie *Delessert*, beijverden zich 's konings bevelen uit te voeren, en poogden in deze treurige oogenblikken in alles te voorzien. De diep getroffen geneesheeren durfden naauwelijks hunne oogen op deze doorluchtige ongelukkigen slaan, want overal vonden zij slechts treurige hen uitvorschende blikken, en geen straal van hoop viel er te geven. Omstreeks twee uren kwam de pastoor van Neuilly, welken de koningin herhaalde malen had doen ontbieden, en diende Z. K. H. het laatste oliesel toe. De toestand van den Prins bleef steeds verergeren; de krampachtige bewegingen verhieven zich op nieuw, vooral aan de benedenleden, waarvan de spieren in eene aanhoudende siddering waren. De ademhaling werd steeds moeijelijker, de pols verdween weldra geheel, en omstreeks drie uren kon men slechts flaauwelijk den halspolsader onderkennen; de halfbedekte oogbal stond onbeweeglijk en strak. Eene bloedoploopping had zich onder het regter oog geopenbaard. Men staakte een oogenblik de consultatie. De koning en koningin meenden daarin eene aanduiding van het naderend einde des Prinsen te zien; zij wierpen zich plotselijk op hunnen zoon, omhelsden hem herhaaldelijk, schreiden en snikten en riepen hem het teederst vaarwel toe; ook de Prinsen en Prinsessen bedekten met hunne tranen en omhelzingen den doorluchtigen stervende. Te midden dier smartelijke vervoering herhaalde de koningin gedurig: » O! hoe zal men dit ongeluk aan de arme *Helena* mededeelen!" — Eenige oogenblikken daarna kwam de hertogin *van Nemours* de droefheid harer familie deelen. De dood was onvermijdelijk nabij. Gedurende die lange pijnlijke zieltoging beproefde men nog eenige malen de hulp van afleidende middelen. De halsaderpols was uitermate zwak, en zelfs bij tusschenpoozen niet voelbaar; het gelaat was bleek, de lippen paarschachtig blaauw, de reutelend gewordene ademhaling verzwakte allengs en stond zelfs sommige oogenblikken stil. Verscheidene malen geloofde men den Prins overleden, tot eene diepopkomende ademtogt de onzekerheid wegnam, en weder gevolgd werd door eenige oogenblikken dat er volstrekt geen teeken van leven merkbaar was. 't Was eene pijnlijke, vreeslijke worsteling, waarin men dit kostbaar leven zag te gronde gaan, den stervenden adem hoorde van hem dien zulk eene hooge lotsbestemming wachtte! . . . . Ten half vijf blies de doorluchtige zieltogende den laatsten adem uit. De geestelijkheid werd binnen gelaten en allen knielde neder. Daar zagen wij in een ellendig vertrek het treurigst en plegtigst tooneel dat men aanschouwen kan. De Koning, de Koningin, de Prinsen en Prinsessen, de dienaars der kroon en de bedienaars der godsdienst, al de groote staatsbeambten geknield voor een rustbank, waarop de vermoedelijke erfgenaam van den troon van Frankrijk lag, voor wien in dit akelig oogenblik de gebeden voor de overledenen werden gezegd. Onmogelijk kan men de smart beschrijven die zich van allen op dit plegtig oogenblik meester maakte. Het zou vooral moeijelijk vallen te zeggen, wiens lijden grooter was, het lijden der koningin, die als moeder kon schreijen, zuchten en weeklagen; of het lijden van dien doorluchtigen vader, die zich tegen de grootste droefenis, welke eene menschelijke ziel kan treffen, door eene koninklijke onderwerping moest vermanen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 Julij) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51¾, elf zest.; dito 5 pCt. 100¾, elf zest.; Sijndik. 4½ pCt. 93½, zeven zest.; Handelm. 144½; O. I. 5 pCt. 99⅝; Ardoins 18 zeven zest.

** Imand, daartoe door stand en plaats geschikt, en genegen in *Breda* een DEPOT van WIJN- en BIER-AZIJN te hebben, en in het Groot en Klein te debiteren, vervoege zich elken middag van 12 tot 2 ure bij Doctor DE MAN aldaar.

Verkoop bij Geregtelijke Uitwinning

VAN

ONROERENDE GOEDEREN.

Ten verzoeke van IDA DER KINDEKEN, weduwe ADRIAAN LATHOUWERS, koopvrouw wonende te *Gestel*, zoo uit eigen hoofde, als in hoedanigheid van voogdesse over hare minderjarige kinderen in huwelijk bij wijlen haren voornoemden man verwekt, met namen, HENDRIKUS, ANTONETTA en JACOBA; van GODEFRIDUS LATHOUWERS, JOHANNES LATHOUWERS en LAUWRENTIUS LATHOUWERS, de drie laastgenoemden particulieren, wonende te *Gestel*; ten deze woonplaats gekozen ten huize van Mr. JAN DEMARCOUR procureur van de Arrondissements Regtbank te *Eindhoven*, wonende aldaar, en als zoodanig door de requiranten gesteld, om den Verkoop bij Geregtelijke Uitwinning van de natemelden Onroerende Goederen, in hunne naam, in de teregtzitting van de voornoemde Regtbank, te vervolgen.

En ten laste van PETRONELLA HOMBERGH, weduwe van GIJSBERTUS DE ROOY, herbergierster wonende te *Best*, uit eigen hoofde, en in hoedanigheid van voogdesse over hare minderjarige kinderen in huwelijk bij wijlen haren man verwekt, met namen, JASPER, CLARA, JACOBA, ANTONIA, MARIA, ANNA, FREDRIK, GIJSBERDINA en FRANCISKUS.

Zal worden overgegaan tot den Verkoop bij Geregtelijke Uitwinning aan de meestbiedende of hoogstafmijnende van de volgende Onroerende Goederen, te weten:

1°. Een Perceel BOUWLAND, volgens de kadastrale indeeling gelegen te *Best*, op het gehucht *de Hoogeakker*, Sect. E, N°. 882, groot 37 Roeden 10 Ellen.

2°. Een Perceel DENNENBOSCH, gelegen aldaar op het gehucht *Zanddaarbuiten*, Sect. E, N°. 950, groot 61 Roeden 40 Ellen.

3°. Een Perceel WEILAND, gelegen aldaar, Sect. E, N°. 951, groot 47 Roeden 10 Ellen.

4°. Een Perceel HAKHOUT en BOUWLAND, gelegen aldaar, Sect. E, N°. 952, groot 91 Roeden 20 Ellen.

5°. Een Perceel HEIDE, gelegen aldaar, Sect. E, N°. 953, groot 47 Roeden 80 Ellen.

6°. Een TUIN, gelegen aldaar, op het gehucht *het Dorp*, Sect. E, N°. 780 groot 14 Roeden 30 Ellen.

7°. Een HUIS en ERF, gelegen aldaar, Sect. E, N°. 781, groot 12 Roeden.

8°. Een Perceel BOUWLAND, gelegen aldaar, Sect. E, N°. 797, groot 31 Roeden.

De toewijzing dezer Goederen, zal plaats hebben op Maandag den 5den September 1842, des voormiddags ten 10 ure, ter teregtzitting van de Arrondissementsregtbank voornoemd.

J. DEMARCOUR, *Procureur*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.